

ירושלים, כ"ו טבת תשפ"ה
יום ראשון 26 ינואר 2025

לכבוד: חברי הוועדה למינוי שופטים

בדוא"ל ובאמצעות פקסימיליה

מכובדותינו ומכובדינו שלום רב,

הנדון: דרישה להימנע ממינוי השופט יצחק עמית לנשיא בית המשפט העליון בישיבה היום

מרשותי, לביא – זכויות אזרח מנהל תקין ועידוד ההתיישבות, ואם תרצו – ציונות או לחדול, ע"ר, מילאו את ידי לפנות אליכם כדלקמן:

1. כידוע לכם, בשבועיים האחרונים התגלו פרשיות שונות הנוגעות להתנהלותו של השופט יצחק עמית. חלק מהפרשיות עניינן כך שהשופט עמית היה בניגוד עניינים בשבתו בדין במספר מקרים ופרשייה אחת בחשד כי השופט עמית ביצע עבירות בנייה ולכאורה אף השתלט על זכויות בנייה של שכניו.
2. חלק מן הפרשיות שהתפרסמו "נבדקו" כבר על ידי משטרת ישראל, אשר מצאה כי אין בהן חשד לפלילים, אך לא שללה את האפשרות כי יש להן משמעויות אתיות או משמעותיות. אכן, יש לשבח את המשטרה על כך שהצליחה לבדוק טענות מורכבות תוך כמה שעות ולהגיע למסקנה חדש משמעותית, כי אין כאן חשד לפלילים, וזאת מבלי להציג ולו שאלה אחת לכבוד השופט עמית עצמו. חלק אחר של הפרשיות לא נבדק עדיין על ידי משטרת ישראל, ככל הידוע לח"מ.
3. בהקשר זה פורסם כי היועצת המשפטית לוועדה, עו"ד רקובר, סברה כי יש מקום לבצע בדיקה ראשונית של הטענות, על מנת להעמיד בפניכם תוצרי בדיקה חיצונית – ולו ראשונית, אך היועצת המשפטית לממשלה אסרה עליה לעשות כן, ועמדה על כך שבפניכם יעמדו אך ורק החומרים הגולמיים, טענות שר המשפטים ותשובות השופט עמית.
4. **ברי כי באלה אין די כדי להעמיד תשתית עובדתית ראויה בנוגע לטוהר המידות של השופט עמית, עובר להצבעה על מועמדותו לתפקיד נשיא בית המשפט העליון.**
5. למרבה הצער, תשובותיו של כבוד השופט עמית מעוררות יותר שאלות, מאשר מספקות תשובות אמתיות לקושיות שהפרסומים לגביו מעלים. נדגים זאת:
 - א. השופט עמית מודה אמנם כי ישב בדין בתיקים הקשורים לבנק הבינלאומי זמן שאחיו כיהן כדירקטור בבנק, אך מציין שלל תירוצים כדי להצדיק זאת – למשל, כי הבנק היה אחד מן המשיבים הרבים בתיק, או כי הטענות בעניין הבנק היו מופרכות מן היסוד. אין תירוצים אלה רלוונטיים לבעיה – די בכך שהבנק הוא צד לעניין כדי ליצור ניגוד עניינים. האיסור הוא על עצם הימצאות במצב של ניגוד עניינים, בלא קשר לתוצאה.
 - ב. השופט עמית הוציא צו ביניים בעתירה נגד ביטול "נבחרת הדירקטורים" שעה שאחיו היה חבר באותה נבחרת נכבדת. בתשובתו השופט עמית טוען, כי אותה שעה אחיו לא כיהן כדירקטור וחברותו נבחרת פקעה זמן לא רב לאחר מכן. תשובה זאת אינה רלוונטית לבעיה הנטענת. נבחרת

הדירקטורים היא מועדון אקסקלוסיבי של אנשים מקרבו ומקרבו בלבד ניתן למנות דירקטורים לחברות ממשלתיות. עצם החברות במועדון האקסקלוסיבי מקנה ייתרון ניכר למועמד המבקש להתמנות. ברי, כי לכל חבר במועדון האקסקלוסיבי יש עניין רב כי המועדון יישמר והאקסקלוסיביות שלו תישמר. לכן, אין זה רלוונטי, כי ביום בו הוציא כבוד השופט עמית צו ביניים המעכב את כניסתה של ההחלטה לביטול המועדון לתוקף, אחיו לא כיהן בפועל כדירקטור. די בכך שהיה חבר בפועל באותה נבחרת כדי להעמיד את כבוד השופט עמית בניגוד עניינים ביחס לביטול הנבחרת.

ג. השופט עמית היה צד להסכם קומבינציה ביחס לנכס שבבעלות, אשר בעלי הנכס והיזם טוענים בתוקף במסגרת עתירה לבית המשפט, כי אותו הסכם הוא הסכם פינוי בינוי. אף על פי כן, השופט עמית לא מנע עצמו מדיון בעניינים הנוגעים לישירות לסוגיית פטור מיסוי במסגרת התחדשות עירונית ולתקן השמאי ביחס לתמורה של הדיירים. תשובתו של כבוד השופט כי התמורה נקבעה כבר במסגרת ההסכם, כך שלפסיקותיו לא הייתה השפעה עליו עצמו אינה רלוונטית. ראשית, ביחס למיסוי – בהתאם להסכם בעלי הנכסים נושאים בהיטל השבחה, כך שלמסלולי הפטור מהיטל השבחה יש רלוונטיות רבה לכבוד השופט עמית כבעל הנכס העשוי להיות מושפע משאלת קבלת הפטור מן ההיטל. גם הטענה כי התמורות נקבעו בהסכם מוקשה משני טעמים. שנית, ביחס לתקן השמאי - עצם קיום ההסכם תלוי בכך שיוכר כהסכם פינוי-בינוי (על כך מתנהל מאבק משפטי), כיוון שרק הסכם פינוי-בינוי על היתרונות שהוא נושא לצדדים לו כדאי בנסיבות העניין. אם לא יוכר – יבוטל ויהיה צורך לערוך הסכם חדש שיוכר כהסכם פינוי בינוי – כך שהשופט עמית הוא בעל נכס שקיים לגביו סיכוי שיידרש להסכם פינוי-ביטוי חדש לגביו תקן השמאי עשויה להיות השפעה לא מבוטלת.

ד. השופט עמית דן בענייני עיריית תל-אביב שעה שהיה שעמד נגדו ונגד אחיו כתב אישום שהוגש על ידי העירייה לבית המשפט לעניינים מקומיים. התירוץ כי מדובר בעבירת קנס שלא מחייבת דיווח ולא מונעת דיון בענייני העירייה אינה יכולה לעמוד. השופט עמית עמד לדיון בגין עבירה לפי סעיף 3 לחוק העזר תל-אביב-יפו (מבנים מסוכנים), תשס"ב-2001 ביחד עם סעיף 254 לפקודת העיריות. בניגוד לטענתו של השופט עמית, אין מדובר בעבירת קנס, מכיוון שהיא לא הוכרזה ככזאת לפי סעיף 229(א) לחוק סדר הדין הפלילי, או לפי סעיף 265 לפקודת העיריות. אין לפנינו "עבירת קנס" (עבירה דינה קנס קצוב שניתן לתת בגינה דו"ח של ברירת משפט). מדובר בעבירה פלילית לכל דבר, אשר דינה קנס. לכן, נדרש גם אישור היועץ המשפטי לממשלה להעמדה לדיון של שופט (אישור), אשר לא נדרש בעבירות קנס). העירייה הפעילה שיקול דעת והחליטה לבטל את כתב האישום נגד השופט עמית ולא לבקש את אישור היועץ המשפטי בדיעבד. בה בעת, השופט עמית המשיך לדון בענייניה של עיריית תל-אביב. תשובותיו של השופט עמית לוקות בחוסר דיוק משפטי ומעוררות יותר שאלות משהן מספקות תשובות.

ה. לגבי חלק מן הטענות, התשובה של השופט עמית הייתה "לא ידעתי, כיוון שנתתי ייפוי כוח נוטריוני לאחי". תשובה זאת נחזית כעצימת עיניים מכוונת של כבוד השופט, אשר נמנע במכוון מלברר שאלות העלולות להצמיח מניעויות, וזאת מתוך ידיעה כי קיימת אפשרות שכך יהיה הדבר. תשובות מעין אלה נשמעות חדשות לבקרים מחשודים בעבירות צווארון לבן, אך קשה לשמוע תשובות אלה מפי שופט בית המשפט העליון.

6. למעלה מן הצורך יצוין כי במכתביו של שר המשפטים לשופט עמית, פירט השר תמיהות שונות שעלו מקריאת תשובותיו של השופט עמית. עם זאת, אפילו ללא תמיהות אלה, מעולם לא שמענו שריבוי טענות כזה, נבדק בזמן כה קצר (יש שאף יכנו זאת "הלך חפוז"), ותוך הסתמכות ב**לעדית** על גרסת החשוד בפרשיות, ללא כל בדיקה חיצונית ולו מינימלית.
7. בסופו של דבר, סימני השאלה הרבים העולים מהתנהלותו של כבוד השופט עמית לא לובנו. דרך המלך לבירור היא בדיקה על ידי גורם עצמאי (למשל, נציב תלונות הציבור על השופטים), אשר יש בכוחו להציג שאלות ולקבל תשובות ולהקשות על התשובות ולא להסתפק בהתייחסויות בכתב באמצעות הנהלת בתי המשפט. בדיקה כזאת ביחס לצבר טענות על התנהלותו של השופט עמית לא נעשתה. כפועל יוצא מכך, כיום אין לוועדה תשתית עובדית מספקת כדי להחליט על בחירתו של כבוד השופט עמית לתפקיד נשיא בית המשפט העליון.
8. החובה לגבש תשתית עובדתית כוללת שתי דרישות מצטברות: לאסוף ראיות שישמשו תשתית להחלטה ולבסס את ההחלטה על ראיות מספיקות (ד' ברק ארז, **משפט מינהלי – כרך א**, עמ' 440 (2010)).
9. בענייננו, בבואה של הוועדה להכריע אם השופט עמית כשר וראוי להתמנות לתפקיד ראש הרשות השופטת, לא בוצע כל תהליך של איסוף ראיות שיש בהן כדי להשיב על שאלה זו, וממילא הצבעה על מועמדותו של השופט עמית היום תיכשל גם בחובה השנייה – שכן ההחלטה בהכרח לא תתבסס על ראיות מספיקות.
10. זאת ועוד: על חשיבות טוהר המידות של משרתי הציבור אין צורך להכביר מילים; גם לא על החשיבות העליונה של אמון הציבור בבית המשפט.
11. כידוע, השופט עמית מחזיק בכל סמכויות נשיא בית המשפט העליון, כך שהצורך בנשיא קבע, הגם שאין לזלזל בו, אינו שקול לפגיעה האנושה בטוהר המידות **שבהתעלמות מופגנת** מעננת חשדות שלא נבדקה כראוי וממילא שלא הופגה, ואשר תעביר מסר הרסני לציבור כולו בכל הנוגע לחשיבות שיקולי טוהר המידות.
12. דברים אלה יפים גם בכל הנוגע לפגיעה האנושה שתיגרם לאמון הציבור במערכת המשפט ובוועדה לבחירת שופטים, אם יוחלט להתעלם מן האופן שבו המצב נתפס בקרב הציבור ולמהר למנות את השופט עמית לנשיא, והכל תוך מתן משקל בלעדי לשיקולי החשיבות שבמינוי נשיא קבע, שבהחלט אינו השיקול הבלעדי שאותו יש לשקול.
13. **יזכר כי בית המשפט העליון בבג"ץ 1711/24 מסר את ההכרעה לידיכם, והבהיר כי בידיכם האפשרות להחליט היום שלא להתקדם להצבעה על מינוי השופט עמית.**
14. בנסיבות אלה, פונות אליכם עמותות לביא ואם תרצו בקריאה "הוו מתונים בדין". החלטה למנות את השופט עמית היום, במצב הקיים, בחופזה, תהיה מנוגדת לדין ולעשרות שנים של פסיקת בית המשפט העליון אשר העלתה מעלה מעלה את ערכי טוהר המידות בקרב משרתי הציבור ואת חשיבות אמון הציבור כשיקול משפטי ראשון במעלה.

15. מעבר לכך שמינוי שיתקבל היום בוועדה, כאשר מעל מרחפת עננה שלא התבררה כדבעי, יפגע אנושות באמון הציבור במוסד החשוב שעליו כולנו רוצים להגן. הציבור כולו ייצא נשכר מקבלת החלטה בשום שכל ורק לאחר בדיקה מקיפה.

16. על כן, אבקשכם להימנע ממינוי של כבוד השופט עמית לתפקיד נשיא בית המשפט העליון בישיבה היום. החלטה זאת תהא נעדרת תשתית עובדתית נדרשת, היא תחרוג באופן קיצוני ממתחם הסבירות ותפגע אנושות באמון הציבור בבית המשפט העליון.

בכבוד רב ובברכה,

יצחק בן-זור, עו"ד